

CYNGOR LLYFRAU CYMRU
WELSH BOOKS COUNCIL

Cynllun Gweithredol 2019/20

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

CYNNWYS

	Tud
1 Rhagair	3
2 Amcanion a Swyddogaethau Craidd y Cyngor Llyfrau	6
3 Amcanion Llywodraeth Cymru	7
4 Gweithio mewn Partneriaeth	8
5 Prif-ffrydio	12
6 Rheoli Risg	13
7 Ymchwil a Gwerthuso	14
8 Rhaglen Waith y Cyngor yn 2019/20	15
9 Pa adnoddau fydd ar gael	22
10 Targedau allweddol	23
11 ATODIADAU	
1 Cyllideb 2019/20	26
2 Dadansoddiad o'r Costau 2019/20	27
3 Grantiau Cyhoeddi 2019/20	28

1 Rhagair

Pleser o'r mwyaf i ni yw bod y Comisiwn Elusennau yn cefnogi ein bwriad i newid enw Saesneg y Cyngor i 'Books Council of Wales'. Er bod hyn yn ymddangos yn fater cymharol ddibwys, bydd yn ein rhoi mewn gwell sefyllfa fel elusen genedlaethol ar gyfer Cymru, un sy'n cefnogi dwy iaith ein cenedl ac yn ymgysylltu â hwy y naill fel y llall. Y gamdybiaeth fwyaf cyffredin ynghylch ein sefydliad ni yw credu ein bod yn cefnogi cynnwys yn yr iaith Gymraeg yn unig, gan fod y gair 'Welsh' yn y cyd-destun hwn, ac i'r rhan fwyaf o bobl, yn cyfeirio at yr iaith.

Yn y cyfnod yn arwain at gymryd y penderfyniad hwn – a gefnogir gan ein Pwyllgor Gwaith ac a gaiff ei gadarnhau'n ffurfiol yn ein cyfarfod blynyddol ym mis Gorffennaf 2019 – cawsom drafodaethau manwl ynghylch brandio ein sefydliad a'r defnydd o'r gair 'Books' yn y teitl Saesneg. Daethpwyd i'r casgliad, oherwydd ei amryfal weithgareddau – dyfarnu grantiau, dosbarthu a chyfanwerthu llyfrau, hyrwyddo darllen a llythrennedd, darparu hyfforddiant a gwasanaethau eraill – ei bod yn amhosibl cwmpasu'r holl elfennau hyn dan un hunaniaeth newydd, ystyrlon; byddem hefyd mewn perygl o golli'r cysylltiad hanesyddol â'n treftadaeth a'r hyn rydym wedi ei gyflawni. Caiff un o'n gweithgareddau craidd, sef cefnogi'r diwydiant llyfrau yng Nghymru drwy gymorth grant, ei adlewyrchu'n llwyddiannus gan ein henw, Cyngor Llyfrau Cymru / Books Council of Wales, sy'n cael ei adnabod a'i ddeall gan ein rhanddeiliaid craidd y mae gennym berthynas waith agos â nhw.

Dau o'n gweithgareddau craidd eraill a allai fod yn llai eglur o edrych ar ein henw yn unig fyddai 'Hyrwyddo Darllen' a 'Gwasanaethau Dosbarthu'; bydd y ddau yn cael eu cryfhau drwy greu is-frand unigryw ar gyfer pob un, gyda chyfathrebu cryfach wedi'i dargedu'n well, yn ogystal ag addasiadau strwythurol mewnol lle bo'n briodol, e.e. uno dau dîm sydd wedi'u lleoli'n rhanbarthol (y cynrychiolwyr gwerthu a'r swyddogion ysgolion), er mwyn mynd i'r afael ag aneffeithlonrwydd daearyddol a lleihau amser teithio, gan greu dull o weithio sy'n fwy cydlynol ac effeithiol.

Ar gyfer y tîm hyrwyddo darllen, byddwn yn creu brand a fydd yn cyd-fynd â'n cynulleidfa darged, ac yn cwmpasu'r llu o weithgareddau (Diwrnod y Llyfr, Sialens Ddarllen yr Haf, Cystadlaethau Llyfrau ayb) a gefnogir eisoes. Bydd y tîm hwn yn rhoi ffocws ar rôl y Cyngor Llyfrau fel yr elusen genedlaethol sy'n rhoi darllen a llythrennedd wrth wraidd ei gwaith; drwy ganolbwyntio ar hyrwyddo darllen ymhlith plant ac oedolion, bydd yn cyflwyno ein huchelgais yn fwy cryno yn enwedig wrth gynnig syniadau am brosiectau i bartneriaid a chyllidwyr yn y trydydd sector. I hwyluso'r amcan i godi mwy o arian o ffynonellau newydd, rydym yn gweithio gyda'r Sefydliad Codi Arian i greu Strategaeth Codi Arian a gaiff ei lansio yn ein cyfarfod blynyddol. Rydym hefyd yn ymchwilio i nifer o bartneriaethau posibl gydag asiantaethau Prydeinig eraill nad ydynt yn gallu darparu prosiectau cydlynol yn Gymraeg a Saesneg fel ei gilydd. Rhoddir ffocws penodol ar gyrraedd darllenwyr anfoddog, gan adeiladu ar lwyddiant y cynllun Stori Sydyn/Quick Reads.

Bydd y newidiadau a amlinellir uchod yn cael eu hatgyfnerthu gan logo newydd ac 'ymbarél' brand adnabod, gyda brandiau'r adrannau o dan hwnnw. Byddwn yn lansio gwefan gorfforaethol newydd yr haf hwn, a fydd, drwy strwythur hollol newydd yn cyflwyno ein gwaith amrywiol yn fwy eglur ac yn rhoi llawer mwy o bwyslais hefyd ar ymgysylltu â'r cyfryngau cymdeithasol, gyda ffocws penodol ar gynnwys clyweledol.

Edrychwn ymlaen at barhau ein trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru yng nghyd-destun ein cais am fuddsoddiad yn ein systemau warws a dosbarthu, i sicrhau bod y gwasanaethau i'n cwsmeriaid yn parhau i weithredu'n llyfn yn y tymor hir. Er mwyn cryfhau sgiliau ym meysydd busnes a chyllid, byddwn yn parhau â rhaglen o hyfforddiant datblygiad

proffesiynol ar gyfer nid yn unig y cyhoeddwy ond hefyd y llyfrwerthwyr annibynnol, a hynny trwy gydweithio'n agos â Chymdeithas Llyfrwerthwyr Prydain ac Iwerddon.

Byddwn yn adeiladu ar y partneriaethau llwyddiannus rydym wedi eu datblygu gyda Chyngor Celfyddydau Cymru, Celfyddydau Rhyngwladol Cymru, Llenyddiaeth Cymru, Cyfnewidfa Lân Cymru a'r Cyngor Prydeinig, i feithrin a chreu talentau a sgiliau er mwyn gallu gwireddu amcanion craidd adroddiad Dr Siwan Rosser, *Arolwg Llyfrau Plant a Phobl Ifanc: Adroddiad Terfynol* (2017)¹. Yn dilyn ail flwyddyn llwyddiannus i'r fenter 'Cymru yn Ffair Lyfrau Llundain', edrychwn ymlaen at drafod ein cais ar y cyd am ddirprwyaeth ddiwylliannol i Ffair Lyfrau Frankfurt 2019, gyda golwg ar archwilio'r posibilrwydd o gael presenoldeb cenedlaethol i Gymru yn Frankfurt yn y tymor byr, ac anelu yn y tymor hir at y nod o gael Cymru i fod yn westai arbennig yn y ffair fwyaf o'i bath yn y byd. Rydym hefyd yn cyfrannu at strategaeth Llywodraeth Cymru am ymgysylltiad rhyngwladol ar gyfer y sector diwylliannol, a byddwn yn cymryd rhan mewn cyfarfodydd rhanddeiliaid yng nghydestun creu Cymru Greadigol.

Eleni hefyd gwireddir Cam 2 o'r Cynllun Darllen yn Well, cynllun y mae'r Cyngor yn bartner cyflenwi iddo yng Nghymru ar y cyd â The Reading Agency. Rydym yn falch iawn o hwyluso'r cynllun hwn, sy'n torri tir cwbl newydd, gan y bydd yn golygu bod rhyw 50 o lyfrau'n cael eu cyhoeddi am y tro cyntaf yn Gymraeg ar themâu dementia ac iechyd meddwl. Fodd bynnag, bu gweithredu'r cynllun yn broses gymhleth, gyda'r derminoleg, materion datganoledig ac adnoddau cyfyng o ran sgiliau yn fwy o her nag a dybiwyd yn wreiddiol. Ond ein blaenoriaeth allweddol, o'r cychwyn cyntaf, yw darparu addasiadau o safon uchel, sy'n ddarllenadwy ac yn hygyrch ac a fydd yn gwneud gwahaniaeth go iawn i gymunedau Cymraeg eu hiaith.

Mae llwyddo i gael twf ac elw, a hynny mewn marchnad hynod gystadleuol, yn dal i fod yn her allweddol i'n gweithgareddau masnachol, ac oherwydd hynny rydym yn parhau i addasu a newid yr adrannau er mwyn manteisio i'r eithaf ar dalentau, sgiliau a chapasiti ein staff. O ganlyniad, mae'r swyddogion ysgolion bellach wedi ymuno â'r tîm gwerthu, a bydd y newid mewn cyfrifoldebau rhanbarthol yn rhoi cyfle am fwy o gysylltiad â chwsmeriaid newydd, a hwnnw'n gysylltiad ystyrlon. Rydym yn peilota nifer o gynlluniau arloesol, ac mae rhagor ar y gweill, a fydd yn hwyluso ein cysylltiad â rhieni, darllenwyr anfoddog a dysgwyr, a gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i bartneriaid yn y trydydd sector i wireddu'r gobeithion hynny.

Mae ysgolion yn parhau i fod yn hollbwysig, ac rydym yn gobeithio ymestyn y cynllun peilot ffeiriau llyfrau llwyddiannus a gynhaliwyd y llynedd gyda'r gobaith o greu model ar raddfa gynaliadwy sy'n cynnwys llyfrwerthwyr lleol yn y model cyflawni. Rydym hefyd yn parhau i gydweithio'n agos gyda thimau adnoddau ysgolion a chwricwlwm Llywodraeth Cymru, gan gynrychioli'r sector gyhoeddi. Ni ellir gorbwysleisio pwysigrwydd y cwricwlwm newydd i'r diwydiant cyhoeddi yng Nghymru. Tra bo rhai sgiliau yn bodoli'n barod o fewn y sector, y mae angen datblygu isadeiledd ehagnach a chadarnach gyda'r ystwythder angenrheidiol i ymateb i ofnyon y cwricwlwm newydd. Byddwn yn parhau i ddadlau dros gynnydd yn y buddsoddiad ar gyfer cyhoeddi addysgol yng Nghymru. Byddai'r buddsoddiad hwn yn creu swyddi ar gyfer gweithlu tra medrus mewn mannau hyblyg o ran lleoliad, yn aml mewn ardaloedd gwledig. Byddai hefyd yn cydnabod y capasiti ychwanegol a fyddai'n cael ei chwistrellu i sector sydd eisoes yn derbyn cyllid ar gyfer cyhoeddi llyfrau hamdden a llyfrau diwylliannol. Yn y tymor hir, byddai'n caniatáu i Gymru fod yn annibynnol ar y cyhoeddwy mawr rhyngwladol sy'n cael y lle blaenaf yn nhirwedd addysgol Prydain, gan agor ffynonellau refeniw newydd i gyhoeddwy yng Nghymru. Ond yn bwysicach na hynny,

¹ <http://llyfrau.cymru/ni-us/cyhoeddiadau-publications/ymchwil-research>

byddai'n sicrhau bod yr awydd cryf am lwyddiant i'r cwricwlwm newydd yn cael ei wireddu gan gyhoeddwr annibynnol yng Nghymru, sydd ag ymrwymiad a chymhelliad tymor hir i wneud pob ymdrech i ddarparu adnoddau a wneir yng Nghymru, i Gymru.

Ym mis Hydref 2018, ysgrifennodd Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth Llywodraeth Cymru at gadeiryddion Cyngor Celfyddydau Cymru, Llenyddiaeth Cymru a Chyngor Llyfrau Cymru parthed yr adolygiad annibynnol o gymorth ar gyfer cyhoeddi a llenyddiaeth yng Nghymru, dan gadeiryddiaeth yr Athro Medwin Hughes. Mae'r llythyr yn pwysleisio sut y dylai sefydliadau rhanddeiliaid dan sylw barhau i gydweithio â'i gilydd er mwyn sicrhau bod y sector yn mynd o nerth i nerth ac yn cyflawni mwy fyth ar gyfer pobl ledled Cymru.

Fel un o'r prif gyrff ym maes llenyddiaeth a chyhoeddi yng Nghymru, mae gennym berthynas waith bwysig â Llenyddiaeth Cymru, perthynas sydd wedi'i hen sefydlu bellach. Nododd yr adolygiad yr angen i gryfhau ein perthynas, gan sicrhau mwy o gyd-drafod cydlynus ar lefel strategol. Rydym yn hollol ymrwymedig i gydweithio'n nes er mwyn cael y budd mwyaf ar gyfer y diwydiant cyhoeddi, awduron ac ymarferwyr y celfyddydau a pharatneriaid eraill, ond yn bennaf, ar gyfer y cyhoedd fel darllenwyr, gwylwyr a chyfranogwyr gweithredol. Bydd cynllun o gydweithio strategol rhwng y ddau gorff yn cael ei ddatblygu yn ystod blwyddyn ariannol 2019/20. Byddwn hefyd yn parhau i weithredu'r argymhellion penodol ar gyfer y Cyngor Llyfrau fel y'u hamlinellir yn yr adolygiad.

2 Amcanion a Swyddogaethau Craidd y Cyngor Llyfrau

Paratowyd y Cynllun Gweithredol hwn yn unol â phrif amcanion y Cyngor fel y nodir hwy yn y Cyfansoddiad.

Amcanion y Cyngor yn ôl ei Gyfansoddiad yw:

hybu, cefnogi a datblygu gwerthfawrogiad a diddordeb y cyhoedd mewn llenyddiaeth . . .
[trwy]

- a) gefnogi a chynorthwyo awduron ac addaswyr drwy roi grantiau a thrwy ddulliau eraill;
- b) cefnogi, hybu a chynorthwyo cynhyrchu a dosbarthu llyfrau a deunyddiau llenyddol ac artistig eraill, ym mha ffurf bynnag y'u cofnodwyd (boed trwy ddulliau sy'n hysbys neu trwy ddulliau sydd hyd yn hyn yn anhysbys), yn Gymraeg neu'n ymwneud â Chymru;
- c) trefnu a chynnal arddangosfeydd o'r cyfryw lyfrau a deunyddiau eraill;
- ch) cefnogi a hybu cyhoeddi'r cyfryw lyfrau a deunyddiau eraill yng Nghymru.

Swyddogaethau Craidd

Mae llawer o waith y Cyngor yn ymwneud â darparu gwasanaethau sylfaenol i'r fasnach cyhoeddi ac, yn anochel felly, nid cynlluniau tymor-byr mohonynt. Rhestrir isod y swyddogaethau craidd sy'n gwbl hanfodol i sicrhau bod y Cyngor yn medru cyflawni ei waith yn unol â'r Cyfansoddiad.

- 1 Hybu'r diwydiant cyhoeddi yng Nghymru yn ei holl agweddau trwy ddarparu rhychwant o wasanaethau a thrwy gydgyssylltu buddiannau awduron, cyhoeddwyr, llyfrwerthwyr a llyfrgelloedd a'r darllenwyr.
- 2 Dosbarthu grantiau i gynorthwyo cyhoeddi deunydd o ansawdd uchel yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan sicrhau bod y cynnyrch ar gael yn eang.
- 3 Cynorthwyo a chefnogi awduron trwy ddarparu gwasanaethau a thrwy gynnig grantiau/ Comisiynau a gaiff eu sianelu trwy'r cyhoeddwyr.
- 4 Hybu diddordeb mewn llyfrau Cymraeg a llyfrau Saesneg o Gymru, ynghyd â deunydd cyffelyb arall, trwy ddarparu gwybodaeth a thrwy raglen lawn o weithgarwch.

Cefnogir y swyddogaethau craidd hyn gan:

- i) Strwythurau rheoli addas
- ii) Rhaglenni hyfforddiant
- iii) Rheolaeth ariannol effeithiol

3 Amcanion Llywodraeth Cymru

Mae Llywodraeth Cymru'n ariannu'r Cyngor Llyfrau i'w alluogi i gyflawni ei hamcanion polisi strategol yn y maes cyhoeddi; mae'r Cynllun Gweithredol hwn yn manylu ar raglen waith y Cyngor Llyfrau, sy'n unol â'r amcanion hynny.

Mae'r Cynllun Gweithredol hefyd yn cyfrannu at weledigaeth ehangach Llywodraeth Cymru – gweledigaeth sy'n cynnwys ymrwymiad i sicrhau cenedl gadarn a hyderus, cymunedau byw a llewyrchus, yn ogystal â chymdeithas deg a chyfiawn.

Fel a nodir yn *Edrych Ymlaen: Cynllun Strategaeth Cyngor Llyfrau Cymru (2016)*², y Cynllun Strategaeth pum-mllynedd, mae'r Cyngor yn cyfrannu at y meysydd canlynol:

- Cyflwyno diwylliant a threftadaeth Cymru drwy ystod eang o ddeunydd darllen amrywiol sy'n cyflwyno hanes Cymru a'i phobl
- Hybu a hyrwyddo'r Gymraeg drwy ei chyflwyno fel iaith fyw a pherthnasol
- Hybu llythrennedd a darllen fel sgiliau hanfodol bywyd
- Cyfrannu at raglen trechu tlodi ac amddifadedd drwy sicrhau deunydd darllen amrywiol a chynhwysol
- Cyfrannu at economi Cymru drwy gefnogi diwydiant cynhenid ledled Cymru
- Cyfannu diwylliannau Cymru drwy gefnogaeth a gwasanaethau ar gyfer y ddwy iaith
- Cefnogi'r sector addysg drwy ddeunydd darllen atodol i'r deunyddiau addysgol a noddir gan y Llywodraeth
- Hybu Cymru dramor drwy ei llenyddiaeth gyfoethog a bri ei hawduron
- Cyfrannu at y disgwrs cenedlaethol drwy gefnogaeth i gylchgronau materion cyfoes a llenyddol yn ogystal â deunydd academiaidd
- Cefnogi deunydd digidol a hybu arloesedd yn y maes.

Fel rhan o'i rôl ganolog yn hyrwyddo'r diwydiant cyhoeddi yng Nghymru, mae'r Cyngor Llyfrau'n darparu ystod o wasanaethau ar gyfer holl sectorau'r diwydiant. Ar yr un pryd, rhoddir cryn bwyslais ar wasanaethu'r cyhoedd yn uniongyrchol trwy ddarparu gwybodaeth am lyfrau o Gymru yn y ddwy iaith, a thrwy hwyluso'r broses o'u prynu trwy siopau llyfrau ac ar-lein. Yn unol â Chynllun Iaith y Cyngor, gall y cyhoedd ddewis derbyn gwasanaeth drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg.

² <http://llyfrau.cymru/ni-us/cyhoeddiadau-publications/dogfennau-documents?diablo.lang=cym>

4 Gweithio mewn Partneriaeth

Bydd y Cyngor yn gweithio mewn partneriaeth ag ystod eang o gyrff gan gynnwys, yn naturiol, brif bartneriaid y diwydiant cyhoeddi, sef y cyhoeddwr a'r llyfrwerthwyr.

Fel un o'r prif gyrff ym maes llenyddiaeth a chyhoeddi yng Nghymru, mae gennym berthynas waith bwysig â Llenyddiaeth Cymru, perthynas sydd wedi'i hen sefydlu bellach. Nododd yr adolygiad yr angen i gryfhau ein perthynas, gan sicrhau mwy o gyd-drafod cydlynus ar lefel strategol. Rydym yn hollol ymrwymedig i gydweithio'n nes er mwyn cael y budd mwyaf ar gyfer y diwydiant cyhoeddi, awduron ac ymarferwyr y celfyddydau a pharatneriaid eraill, ond yn bennaf, ar gyfer y cyhoedd fel darllenwyr, gwylwyr a chyfranogwyr gweithredol. Bydd cynllun o gydweithio strategol rhwng y ddau gorff yn cael ei ddatblygu yn ystod blwyddyn ariannol 2019/20. Byddwn hefyd yn parhau i weithredu'r argymhellion penodol ar gyfer y Cyngor Llyfrau fel y'u hamlinellir yn yr adolygiad.

Mae gan y Cyngor Llyfrau hefyd gysylltiadau agos iawn â'r awdurdodau lleol ledled Cymru, a bydd Swyddogion Gwerthu a Gwybodaeth y Cyngor yn ymweld yn rheolaidd ag ysgolion a llyfrgelloedd. Bydd y Cyngor hefyd yn parhau i gydweithio'n agos â MALD, ac â nifer o sefydliadau ym myd addysg.

Bydd y Cyngor yn parhau â'r drefn o gynnal cyfarfodydd gyda Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Llenyddiaeth Cymru i rannu gwybodaeth a thrafod cyfleoedd i gydweithio. Mae gan y Cyngor hefyd gysylltiad agos â Chymdeithas Prif Lyfrgellwyr Cymru.

Mae'r Strategaeth Tlodi Plant yn ymrwymo'r Cyngor i roi sylw penodol i'r maes pwysig hwn, ac fe gyflwynir adroddiad cynnydd blynyddol i sylw Llywodraeth Cymru. Yn ogystal â sicrhau deunydd darllen ar gyfer plant o gefndiroedd amrywiol, mae'r Cyngor hefyd yn cydweithio â'r awdurdodau addysg a'r awdurdodau llyfrgell i gefnogi ardaloedd difreintiedig.

Partner	Gweithredu yn 2019/20
Llywodraeth Cymru	<p><u>Cyffredinol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfnewid gwybodaeth a phrofiad yng nghyswllt cynlluniau grantiau a chomisiynu llyfrau <p><u>Adran Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus</u> <u>Yr Is-adran Cwricwlwm ac Asesu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cydlynu gweithgarwch Diwrnod y Llyfr a'r ymgyrchoedd hyrwyddo darllen fel rhan o Raglen Llythrennedd Genedlaethol Llywodraeth Cymru • Cydweithio ar gynllun Stori Sydyn/Quick Reads fel rhan o strategaeth Sgiliau Sylfaenol • Cyfrannu at y Grŵp Llywio ar gyfer Adnoddau newydd i'r cwricwlwm newydd ac annog gweithio mewn partneriaethau o fewn y sector cyhoeddi <p><u>Is-adran y Gymraeg</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfrannu at Strategaeth Iaith y Llywodraeth a'r targed o gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 • Cyfrannu at y Bwrdd Technoleg Iaith • Cydweithio â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol i gefnogi cyhoeddi'r gyfres Amdani ar gyfer dysgwyr ac i nodi unrhyw fylchau eraill o ran adnoddau <p><u>Adran Economi, Sgiliau a Chyfoeth Naturiol</u> <u>Yr Is-adran Datblygu Twristiaeth a Phrif Ddiwyddiadau</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Comisiynu a hyrwyddo llyfrau fel rhan o gynllun blynyddoedd thematig Llywodraeth Cymru <p><u>MALD: Yr Is-adran Amqueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynnal a hyrwyddo gwefan gwales/llyfrgell • Cydweithio ar gynlluniau datblygu darllenyddwyr • Cydweithio i ddatblygu gwefan gwales/llyfrgell at ddefnydd y llyfrgelloedd • Gweinyddu grant Sialens Ddarllen yr Haf i'r llyfrgelloedd • Defnyddio'r grant ar gyfer dosbarthu teitlau Darllen yn Well i'r awdurdodau lleol <p><u>Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweinyddu Blwyddyn 2 o'r Cynllun Darllen yn Well er mwyn cyhoeddi llyfrau ar Dementia mewn cydweithrediad â The Reading Agency • Cydweithio ag Iechyd Cyhoeddus Cymru i sicrhau bod y gymuned yn ymgysylltu â'r cynllun Darllen yn Well • Hybu'r cynllun yn rhagweithiol mewn llyfrgelloedd a siopau llyfrau • Cyfrannu tuag at lansiad Cam 2 o'r Cynllun Darllen yn Well ar gyfer Iechyd Meddwl

Cyngor y Celfyddydau / Celfyddydau Rhyngwladol Cymru / Llenyddiaeth Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio ar gynllun Gwobrau Llyfr y Flwyddyn • Llenyddiaeth Cymru i gyfrannu at weithgarwch Diwrnod y Llyfr • Cyfrannu at brosiect Ffrindiau Darllen • Cyfrannu at ddatblygu strategaeth ryngwladol ar gyfer llenyddiaeth o Gymru • Cydweithio ar stondin Ffair Lyfrau Llundain 2019 • Cymryd rhan ym mhanelau bwrseriaethau Llenyddiaeth Cymru • Gwahodd Llenyddiaeth Cymru i fynychu Panelau Grantiau Cyhoeddi y Cyngor Lyfrau fel aelod <i>ex-officio</i> • Cydweithio ar gynllun Bardd Plant Cymru • Ehangu'r cyrsiau hyfforddi ar y cyd i awduron a darlunwyr • Cais ar y cyd ar gyfer Dirprwyaeth Diwylliant i Ffair Lyfrau Frankfurt
Yr Asiantaeth Ddarllen (The Reading Agency)	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno'r Cynllun Darllen yn Well yn y Gymraeg (2018/19–2019/20) • Cyflwyno Sialens Ddarllen yr Haf
Jerwood Foundation / Diwrnod Cenedlaethol Barddoniaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno Diwrnod Cenedlaethol Barddoniaeth yng Nghymru yn 2019
BookTrust Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio ar gynllun hyrwyddo darllen, archwilio cyfleoedd i gydweithio ymhellach a chyfnewid gwybodaeth ar gynlluniau perthnasol • Arddangos yng nghynadleddau BookTrust Cymru
Cyfnewidfa Lên Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnewid gwybodaeth ar gynlluniau perthnasol • Cydweithio ar stondin Ffair Lyfrau Llundain 2019 • Cais ar y cyd ar gyfer Dirprwyaeth Diwylliant i Ffair Lyfrau Frankfurt
British Council Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Prosiect partneriaeth yn ymchwilio i lyfrau plant mewn ieithoedd Ewropeaidd sy'n addas i'w cyfieithu i'r Gymraeg, wedi'i ariannu gan British Council Cymru • Cais ar y cyd ar gyfer Dirprwyaeth Diwylliant i Ffair Lyfrau Frankfurt
Cymdeithas Llyfrwerthwyr Prydain ac Iwerddon	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio ar gynlluniau sy'n bodoli'n barod megis <i>Books Are My Bag</i> • Cynorthwyo gyda sefydlu <i>Bookselling Wales</i>
Llyfrgelloedd	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnewid gwybodaeth ar gynlluniau penodol gyda CILIP Cymru • Arddangos yng nghynhadledd flynyddol CILIP • Gweinyddu Gwobrau Tir na n-Og a noddir yn rhannol gan CILIP Cymru (Cymynrodd Kathleen Cooks) • Cydweithio â Chymdeithas Prif Lyfrgellwyr Cymru ar gynlluniau hyrwyddo darllen
National Literacy Trust	<ul style="list-style-type: none"> • Canolfannau Llythrennedd (Literary Hubs) i Gymru
Read for Good	<ul style="list-style-type: none"> • Ymestyn y cynllun presennol, gan sicrhau bod mwy o lyfrau ar gael i wardiau plant mewn ysbytai

Llyfrgell Genedlaethol Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun digido cylchgronau • Cydweithio ar gyfnewid gwybodaeth rhwng catalog y Llyfrgell a chronfa ddata gwales • Cydweithio ar ddigwyddiadau fel Wythnos Cymru yn Llundain
Urdd Gobaith Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Nifer o gynlluniau, yn cynnwys hyrwyddo Gwobrau Tir na n-Og a chynllun Bardd Plant Cymru
Y Sector Gwirfoddol	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau cefnogaeth mudiadau gwirfoddol ac elusennol i weithgareddau hyrwyddo darllen
Wales TUC Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Adeiladu ar y berthynas a sefydlwyd yn ystod y Flwyddyn Darllen Genedlaethol, gyda golwg ar hyrwyddo llyfrau a darllen yn y gweithle
S4C/BBC/ITV a darparwyr cyfryngol eraill	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Bardd Plant Cymru • Adnabod cyfleoedd i hyrwyddo darllen a llyfrau drwy gyfrwng rhaglenni penodol • Siarad a chysylltu â chomisiynwyr yn gyson er mwyn trafod troi llyfrau yn rhaglenni
CBAC	<ul style="list-style-type: none"> • Rhannu gwybodaeth ym maes comisiynu deunydd darllen addysgol
Trafnidiaeth Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Chwedlau ar y Cledrau, Diwrnod Cenedlaethol Barddoniaeth • Ymchwilio i gyfleoedd ychwanegol ar gyfer cydweithio
Cyrff Eraill a noddir gan Lywodraeth Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio ar hyfforddiant staff a materion Adnoddau Dynol

5 Prif-ffrydio

Bydd y Cyngor yn ymdrechu i brif-ffrydio nifer o egwyddorion sylfaenol a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru.

Egwyddor	Gweithredu yn 2019/20
Cydraddoldeb	<p>Cydymffurfio â pholisi cydraddoldeb y Cyngor. Sicrhau mynediad cyfartal i'r gwasanaethau a gynigir gan y Cyngor. Dilyn proses dryloyw wrth benodi aelodau i banelau'r Cyngor, yn cynnwys hysbysebu'n gyhoeddus.</p> <p>Cydymffurfio â Chynllun Iaith y Cyngor.</p> <p>Trwy'r cynllun grantiau, cefnogi ystod eang o lyfrau sy'n adlewyrchu amrywiol ddiddordebau'r darllenwyr.</p>
Amrywiaeth a Chynhwysiant	<p>Anelu at gynyddu'r amrywiaeth ymhlith gwirfoddolwyr, yn enwedig gyda golwg ar gynyddu'r gynrychiolaeth BAME (Pobl Dduon ac Asiaidd a Lleafrifoedd Ethnig), ond hefyd o ran oedran, cefndir cymdeithasol-economaidd ac anabledd.</p>
Datblygu cynaliadwy	<p>Cefnogi isadeiledd y diwydiant cyhoeddi, er budd economi gynaliadwy Cymru.</p> <p>Cynnal a chefnogi hyfforddiant o fewn y diwydiant cyhoeddi i ddatblygu sgiliau.</p> <p>Archwilio cyfleoedd i arbed ynni, yn enwedig o safbwynt tanwydd, a monitro ailgylchu deunyddiau swyddfa.</p> <p>Monitro'r cynllun rheoli gwastraff o ran ailgylchu deunyddiau swyddfa, a chydymffurfio ag argymhellion yr Awdit Gwastraff Peryglus.</p>
Cyfiawnder cymdeithasol	<p>Parhau i gefnogi a hyrwyddo deunydd darllen addas ar gyfer darllenwyr anfoddog mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru.</p> <p>Cefnogi ystod eang o ddeunydd darllen yn y Gymraeg a'r Saesneg.</p> <p>Cefnogi gweithgarwch hybu llythrennedd a sgiliau darllen.</p>
Anabledd	<p>Cydymffurfio â gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010.</p> <p>Datblygu mynediad ar-lein at wybodaeth am lyfrau o Gymru a gwasanaethau'r Cyngor.</p> <p>Hyrwyddo deunydd digidol a llyfrau llafar.</p> <p>Cynorthwyo llyfrgelloedd i sicrhau llif cyson o lyfrau print bras a gynhyrchwyd i safon uchel.</p>
Hybu'r iaith Gymraeg	<p>Cydymffurfio â gofynion Cynllun Iaith y Cyngor.</p> <p>Cefnogi staff sy'n dymuno dysgu neu wella eu Gymraeg.</p>

- Cyhoeddusrwydd/Brandio

Bydd y Cyngor yn defnyddio ei frand a'i logo newydd ym mhob un o'i weithgareddau a'i ddeunyddiau i danlinellu a rhoi gwybod am y newid enw, er mwyn sicrhau'r newid y mae'n ei ragweld o ran canfyddiad, sef ei fod yn elusen genedlaethol i Gymru sydd wedi ymrwymo i hyrwyddo darllen a chefnogi'r diwydiant cyhoeddi yng Nghymru, yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Bydd y Cyngor yn cydymffurfio'n llawn â gofynion Llywodraeth Cymru ynghylch brandio, ac yn cydnabod nawdd Llywodraeth Cymru mewn digwyddiadau ac ar gyhoeddiadau, yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru. Bydd staff yn parhau i gydweithio'n agos â swyddogion Llywodraeth Cymru er mwyn datblygu dull cydlynol ac integredig o ymdrin â gwaith marchnata a chyfathrebu.

6 Rheoli Risg

Mae'r Cyngor yn ymwybodol o'r ffaith bod creadigrwydd cynhenid y diwydiant cyhoeddi yn cynnwys elfen o risg – a bod hynny'n rhan greiddiol o'i natur ac yn angenrheidiol i'w fodolaeth. Mae cyfrifoldeb arnom hefyd fel sefydliad i ddeall, dadansoddi a rheoli'r risg honno orau y gallwn.

Cydnabyddir fod elfen o risg ynghlwm ag unrhyw weithgaredd creadigol, gan gynnwys y diwydiant cyhoeddi. Heb hynny, mae gwir bosibilrwydd y gallai'r diwydiant aros yn ei unfan gan fethu neu wrthod cyfleoedd datblygu blaengar. Mae'r Cyngor, drwy'r Panelau Grantiau Cyhoeddi, yn mentro'n gyson drwy gefnogi a hyrwyddo cynnwys sy'n feiddgar ac yn heriol. Mae'r Cyngor hefyd yn awyddus i arbrofi gyda chynlluniau arloesol i farchnata llyfrau ac i hyrwyddo darllen – gan gymryd i ystyriaeth y posibilrwydd na fydd yr holl gynlluniau'n perfformio cystal â'i gilydd. Mae gan y Cyngor drefniadau cytbwys o'r ddwy ochr gyda Llenyddiaeth Cymru i fynychu panelau grantiau a bwrseriaethau er mwyn rhannu gwybodaeth ac arbenigedd, rhywbeth sydd yn help hefyd i osgoi dyblygu nawdd.

Er gwaethaf yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, a'i heffaith ar werthiant a allai arwain at gefnogi deunydd darllen 'saff', mae'r Panelau Grantiau Cyhoeddi yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau i gefnogi ystod o ddeunydd darllen.

Fel y nodwyd uchod, mae cyfrifoldeb hefyd yn dod yn sgil mentro, ac mae'r Cyngor yn pwyso ar brofiad staff, aelodau panelau arbenigol a phartneriaid o fewn y diwydiant i reoli'r risg honno. Bydd y Panelau Grantiau Cyhoeddi (Cymraeg a Saesneg) yn arolygu cynnyrch a pherfformiad y cyhoeddwr unigol drwy adroddiadau monitro a chyfarfodydd cloriannu, ac mae rhaglen hyfforddiant i gyhoeddwr yn fodd o'u cynorthwyo i adnabod a rheoli risg.

Bydd timau mewnol yr Adran Gwerthu a Marchnata/y Ganolfan Ddosbarthu yn cyd-graffu ar ymgyrchoedd marchnata a thargedau gwerthiant/ariannol, gan adrodd yn uniongyrchol i'r Tîm Rheoli a'r Prif Swyddogion.

7 Ymchwil a Gwerthuso

Er mwyn i'r diwydiant cyhoeddi sicrhau'r gwerth gorau am arian, mae'n hanfodol fod gwaith ymchwil a gwerthusiad o'n cynlluniau'n cael eu cynnal yn gyson.

Cyhoeddwyd adolygiad Dr Siwan Rosser ar y ddarpariaeth o Lyfrau Cymraeg i Blant ym mis Rhagfyr 2017 (Dr Siwan Rosser, *Arolwg Llyfrau Plant a Phobl Ifanc: Adroddiad Terfynol*, 2017)³. Mae adroddiad Dr Rosser wedi cael derbyniad gwresog eisoes a bu'n ddefnyddiol dros ben i'r Adran Llyfrau Plant a'r Panel Llyfrau Plant, ac yn fwy penodol i'r Panel Grantiau Cyhoeddi. Mae'r adroddiad uchelgeisiol yn cynnwys nifer o dargedau, rhai wedi'u gweithredu eisoes, ac eraill ag angen gwaith cynllunio yn y tymor hir ar eu cyfer a/neu gyllid ychwanegol; bydd angen trafod rhai targedau'n fwy helaeth ymhlith yr holl randdeiliaid sy'n ymwneud â hyrwyddo'r Gymraeg yn ehangach.

Mewn ymateb i un argymhelliad penodol mewn perthynas â rhieni di-Gymraeg sydd wedi dewis addysgu eu plant mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg, comisiynwyd cwmni Beaufort i wneud gwaith ymchwil drwy gyfrwng grŵp ffocws rhieni, a bydd y canfyddiadau hynny hefyd yn cefnogi'r prosesau gwneud penderfyniadau yn y Panel Grantiau yn wyneb adroddiad Dr Rosser.

Paratowyd adroddiad ar ymchwil economaidd ac effaith y diwydiant llyfrau yng Nghymru gan yr Athro Max Munday o Brifysgol Caerdydd; fe'i cyflwynwyd yn haf 2018, a bydd y canfyddiadau'n cyfrannu at y gwaith o lunio polisi Cyngor Llyfrau Cymru.

Mae ymchwil annibynnol hefyd wedi dylanwadu ar ddyfarniadau grant a wnaed yn ddiweddar. Er enghraifft, bwydodd yr ymchwil ar gylchgronau Saesneg (Tony Bianchi, *Adolygiad o Gylchgronau Saesneg yng Nghymru*, 2013)⁴ i'r gwaith o lunio manyleb y tendr cylchgronau am y cyfnod 2015–2019 ac yn fwy diweddar ar gyfer 2019–2023, gyda'r ymchwil gyfatebol i gylchgronau Cymraeg (Andrew Green, *Adolygiad o Gylchgronau a Chyfnodolion Cymraeg 2015*, heb ei gyhoeddi) yn berthnasol i'r cyfnod trwyddedu 2019–2023.

Comisiynwyd Beaufort Research – cwmni sy'n arbenigo ar ymchwil marchnad – gan y Cyngor i baratoi arolwg ar y tueddiadau yng nghyd-destun darllen llyfrau Cymraeg; cyflwynwyd eu hadroddiad yn 2019. Yn ogystal, mewn ymateb i argymhellion adroddiad Dr Rosser ar ddeunydd darllen Cymraeg i blant a phobl ifanc, cynhaliodd Beaufort ymchwil yn benodol gyda rhieni er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'u hanghenion. Bydd yr ymchwil yn dylanwadu ar bolisi yn y maes pwysig hwn i'r dyfodol.

³ <http://llyfrau.cymru/ni-us/cyhoeddiadau-publications/ymchwil-research>

⁴ <http://llyfrau.cymru/ni-us/cyhoeddiadau-publications/ymchwil-research>

8 Rhaglen Waith y Cyngor yn 2019/20

Rhestrir isod nifer o gynlluniau a weithredir gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol 2019/20. Mae'r cynlluniau hyn i gyd yn unol ag amcanion y Cyngor mewn perthynas â hyrwyddo'r diwydiant cyhoeddi yng Nghymru.

1 GRANTIAU CYHOEDDI

Grantiau i ddeunydd Cymraeg

O ran cyhoeddi trwy gyfrwng y Gymraeg, nod prif gynlluniau grant y Cyngor yw gwella ansawdd llyfrau, a chynyddu'r amrywiaeth o lyfrau a chylchgronau a gyhoeddir, drwy noddau awduron, dylunwyr a chyhoeddwr o'r radd flaenaf i ysgrifennu, darlunio, dylunio a golygu llyfrau a chylchgronau Cymraeg. Bydd y Cyngor yn parhau i ddatblygu'r cynlluniau craidd hyn ac yn ceisio cynnal, cyn belled ag y bo hynny'n bosibl, y nifer o deitlau a gyhoeddir.

Yn ogystal â'r gwaith craidd hwn, yn ystod 2019/20 fe fydd y Cyngor yn blaenoriaethu'r canlynol:

- Tendir Swyddi Golygyddol: Bydd y Cyngor yn hysbysebu tendr ar gyfer swyddi'r golygyddion creadigol yn y tai cyhoeddi, i ddechrau ar 1 Ebrill 2020.
- Adroddiad Dr Siwan Rosser – *Arolwg Llyfrau Plant a Phobl Ifanc: Adroddiad Terfynol* (2017) – cyhoeddwyd yr adroddiad hwn ym mis Rhagfyr 2017. Cafodd dderbyniad gwresog ac mae wedi esgor ar weithgaredd mewn sawl maes. Bydd y gwaith yn parhau yn 2019/20 i weithredu ar argymhellion yr adroddiad hwnnw, yn fewnol ac mewn partneriaeth â nifer o gyrff eraill. Bydd yn cynnwys datblygu'r ddarpariaeth wreiddiol ar gyfer stori a llun; datblygu cynnwys, ffurf a ffyrdd o gyrraedd cynulleidfaoedd o bobl ifanc; a datblygu canllawiau i gyrraedd rhieni di-Gymraeg sy'n prynu llyfrau Cymraeg i'w plant.
- Tendir Cylchgronau Cymraeg: bydd y tendrau newydd yn dechrau ar 1 Ebrill 2019 (yn weithredol am bedair blynedd) a gwelir cyhoeddi dau deitl newydd (*Cara a Lysh*); bydd angen cadw golwg arbennig ar y ddau deitl hyn ac ar *Y Cymro* sy'n derbyn grant blwyddyn i ddatblygu ei le yn y farchnad. Byddwn hefyd yn gweithio gyda'r chyhoeddwr cylchgronau i hyrwyddo'r ddarpariaeth yn ei chyfanrwydd.
- Blynnyddoedd thematig: byddwn yn annog chyhoeddwr llyfrau a chylchgronau i roi sylw i'r themâu drwy eu cynnwys yn eu cylchgronau, drwy geisio am grantiau i gyhoeddi llyfrau sy'n cyd-fynd â'r themâu, a thrwy lacio'r canllawiau marchnata llyfrau i ganiatáu iddynt hyrwyddo llyfrau perthnasol o'u hôl-restr fel pecynnau neu mewn digwyddiadau perthnasol a drefnir gan gyrff eraill sy'n hyrwyddo'r themâu.
- Hyfforddiant: bydd cyfleoedd yn 2019/20 i gynnig hyfforddiant ariannol ar lefel uchel i bob un o'r prif chyhoeddwr, yn ogystal â pharhau i gynnig hyfforddiant proffesiynol i'r golygyddion a hyfforddiant mewn meysydd penodol sy'n deillio o'r gwaith ar lyfrau i ddysgwyr a phlant a phobl ifanc.
- Bydd y cynllun i gefnogi llyfrwerthwyr yn parhau, a bydd y Cyngor yn hyrwyddo a marchnata llyfrau'r grant cyhoeddi drwy ddulliau generig o hyrwyddo yn ogystal â thrwy ddarparu grantiau penodol i alluogi chyhoeddwr i hyrwyddo llyfrau newydd.

Grantiau i ddeunydd Saesneg

Mae cefnogaeth i gyhoeddiadau Saesneg o Gymru'n sicrhau ystod o ddeunyddiau bywiog sy'n adlewyrchu diwylliant neilltuol Cymru, a hynny yn wyneb cystadleuaeth ffyrnig o fewn y farchnad gyhoeddi Eingl-Americanaidd. Mae'r grantiau'n darparu ar gyfer darllenwyr yng Nghymru deitlau sy'n berthnasol iddynt hwy, ac sy'n cynrychioli diwylliant Cymru ar lefel ryngwladol. Wrth weinyddu'r grant, bydd y Cyngor yn:

- cefnogi isadeiledd trwy gyfrwng y Grant Swyddi a Gefnogir a'r Grant Refeniw, er mwyn cynnal cefnogaeth ariannol i swyddi yn y sector. Ymhellach, dyrennir grantiau marchnata fesul teitl er mwyn sicrhau bod llyfrau'n cyrraedd y darllenwyr, ac i roi cyfle i gyhoeddwyr gynhyrchu incwm hollbwysig o'r gwerthiant. Eleni, bydd y Grantiau Refeniw a'r Grantiau Cefnogi Swyddi yn cael eu rhoi i dendr am y cyfnod Ebrill 2020–Mawrth 2023.
- rhoi blaenoriaeth i ariannu teitlau newydd i oedolion a phlant, sy'n addas ar gyfer ystod eang o ddarllenwyr. Bydd hyn yn cynnwys cynnal dulliau o ariannu llyfrau poblogaidd drwy gyfrwng y cynllun Grantiau Blaendaliadau Awduron, a chynnal safon llyfrau llenyddol drwy'r Grant Refeniw a'r Grantiau Llyfrau Llenyddol Unigol.
- yn ogystal, ariennir cylchgronau print a digidol sy'n cyfrannu at ddiwylliant Cymru er mwyn darparu llwyfan hanfodol ar gyfer trafod, dadansoddi ac ysgrifennu o ansawdd da ar ystod eang o bynciau. Eleni, bydd cefnogaeth yn cael ei chynnig i Nation.Cymru am y tro cyntaf, a bydd hyfforddiant yn cael ei ddarparu er mwyn cefnogi'r datblygiad yn y maes cyhoeddi deinamig hwn.
- sicrhau gwerth am arian trwy osod targedau gwerthiant dros 18 mis yn achos llyfrau a ariannwyd dan y cynlluniau Refeniw, Blaendaliadau Awduron a Marchnata. Anogir rhestr gytbwys o lyfrau gan gyhoeddwyr Refeniw, a monitro ansawdd a gwerth diwylliannol teitlau a ariennir gan grant. Eleni cynhelir prosiect i sefydlu'r ffordd fwyaf effeithiol o fesur cyrhaeddiad digidol y cylchgronau, a fydd yn annog arfer da yn y maes hwn.
- canolbwyntio ar ddatblygu'r sector, a hybu arfer da ymhlith cyhoeddwyr sy'n derbyn grantiau. Cynigir cyfleoedd am hyfforddiant i gyhoeddwyr llyfrau, gyda'r bwriad o annog rhagoriaeth ac i sicrhau eu bod yn gwbl ymwybodol o'r datblygiadau diweddaraf o fewn y diwydiant. Eleni, bydd y rhain yn canolbwyntio ar farchnata a hyrwyddo i gynyddu gwerthiant.
- yn dilyn cyhoeddi'r hanner canfed teitl yn y gyfres Library of Wales, bydd gwaith yn cael ei wneud i ddatblygu partneriaethau ymhellach a chanolbwyntio ar fentrau i annog defnydd o'r clasuron o Gymru ym myd addysg.
- cefnogi'r cyhoeddwyr i greu Cymdeithas Cyhoeddwyr newydd ar gyfer cwmnïau Saesneg yng Nghymru a hwyluso'r dull o weinyddu'r broses hon.
- gweithio ochr yn ochr â llyfrgellwyr i sicrhau bod llyfrgellwyr yn ymwybodol o deitlau newydd ym maes ysgrifennu Saesneg yng Nghymru.
- Blynnyddoedd thematig: byddwn yn annog cyhoeddwyr llyfrau a chylchgronau i roi sylw i'r themâu yn eu cylchgronau, i geisio am grantiau i gyhoeddi llyfrau sy'n cyd-fynd â'r themâu, a thrwy lacio'r canllawiau byddwn yn eu galluogi i hyrwyddo llyfrau perthnasol o'u hôl-restr fel pecynnau neu mewn digwyddiadau perthnasol a drefnir gan gyrff eraill sy'n hyrwyddo'r themâu.

2 GWERTHU A GWYBODAETH

- Cynyddu gymaint â phosibl ar y gwerthiant i'r siopau llyfrau annibynnol, arbenigol drwy:
 - gefnogi'r llyfrwerthwyr i gynnal digwyddiadau allan o'r siop drwy gymorth ariannol y Cynllun Ymestyn.
 - sicrhau bod y cyhoeddwyr yn rhoi cyfle i siop annibynnol fod yn bresennol ar gyfer unrhyw lansiadau llyfr neu sesiwn llofnodi.
 - gweinyddu cynllun disgownt ychwanegol ar gyfer y siopau llyfrau annibynnol.
 - adolygu'r cynllun tocynnau llyfrau i chwilio am ffyrdd o gynnal system sydd yn cefnogi llyfrwerthwyr.
 - cynnal cyfarfod blynyddol gyda'r llyfrwerthwyr i weld lle gellir gwella'r gwasanaethau a'r cydweithio.
- Parhau i ddarparu cyflenwad eang o lyfrau o Gymru ac am Gymru yn holl safleoedd Cadw, Amgueddfa Cymru, yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a Chanolfannau Gwybodaeth.
- Parhau i gynnal cyfarfodydd rheolaidd gyda chyfanwerthwyr a phrynwyr canolog yn y Deyrnas Gyfunol yn achos llyfrau penodol, er mwyn sicrhau bod y llyfrau'n cael y sylw mwyaf posibl y tu hwnt i Gymru. Bydd hyn yn cynnwys hyrwyddo a gwerthu llyfrau o Gymru drwy Waterstones, WHSmith, Gardners ac Amazon gan ganolbwyntio'n arbennig ar hwyluso'r trefniadau ar gyfer archebu a dosbarthu.
- Cyflwyno system Batch fel opsiwn gweinyddu taliadau a dychweliadau i siopau.
- Cydweithio'n agos â chyhoeddwyr Cymraeg a Saesneg sydd wedi'u lleoli yng Nghymru, a chynnig cefnogaeth i gyhoeddwyr gyda'u Data Llyfryddol (metadata) gan roi cyfle iddynt werthu eu nwyddau newydd yn y Cynadleddau Gwerthu (a gynhelir ddwywaith y flwyddyn).
- Gwerthu a hyrwyddo llyfrau ar y thema Darganfod fel rhan o bolisi hyrwyddo Llywodraeth Cymru, mewn partneriaeth â'r cyhoeddwyr a'r fasnach lyfrau yng Nghymru.
- Gweithio mewn cydweithrediad â phartneriaid llyfryddol, megis Nielsen, i sicrhau bod metadata llawn ar bob teitl.
- Adolygu gwefan llyfrau.cymru gan sicrhau defnyddio Google Analytics er mwyn cael gwell dealltwriaeth o'r defnydd a wneir o'n gwefan gan ein cwsmeriaid.
- Trefnu ymweliadau ag ysgolion cynradd ac uwchradd, cynadleddau addysgol a llyfrgelloedd ledled Cymru i arddangos, cyflwyno a sicrhau gwerthiant i'r ddarpariaeth eang o ddeunyddiau sydd a phwysleisio eu perthnasedd i ofynion y cwricwlwm.
- Cyhoeddi 170 o adolygiadau ar wefan gwales.com.

3 CYFATHREBU A MARCHNATA

- Gweithio i ymgorffori a lledaenu'r brand newydd ar draws yr holl gyfryngau.
- Trefnu stondinau yn yr Eisteddfod Genedlaethol, Sioe Amaethyddol Llanellwedd ac Eisteddfod yr Urdd (mewn cydweithrediad â siop lyfrau).
- Cydweithio'n agos â Gŵyl y Gelli i sicrhau bod detholiad o lyfrau o Gymru yn cael lle gweledol amlwg yn yr ŵyl.
- Mynychu ffeiriau masnach perthnasol er mwyn sicrhau y gwneir pob ymdrech i gynyddu'r nifer o gyfleoedd i werthu drwy leoliadau megis orielau, siopau anrhegion ac atyniadau i dwristiaid.
- Hyrwyddo maes bywiog llenyddiaeth o Gymru mewn digwyddiadau y tu allan i Gymru, e.e. Ffair Lyfrau Llundain, Wythnos Cymru yn Llundain.
- Cynyddu ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol; creu deunyddiau hyrwyddo a hysbysebu i ddenu dilynwyr newydd ar lwyfannau megis Facebook, Twitter, Instagram ac YouTube.
- Goruchwylio a datblygu ein hymgyrchoedd marchnata print yn y gwanwyn, yr haf a'r Nadolig (catalogau *Llyfrau'r Haf*, *Gwledd y Nadolig*, *Summer Reads a Festive Reads*), marchnata digidol a'r cyfryngau darlledu (hysbysebion teledu).

4 HYRWYDDO LLYFRAU A DARLLEN

- Datblygu is-frand o dan y logo newydd i amlygu'r rhaglen ddigwyddiadau.
- Cynnal rhaglen o weithgareddau i godi proffil a hyrwyddo llyfrau plant yn y ddwy iaith gan gynnwys:
 - trefnu'r cystadlaethau llyfrau – Darllen dros Gymru a BookSlam.
 - cyflwyno Gwobrau Tir na n-Og i wobrwyo'r cynnyrch gorau ym maes llyfrau plant yn y ddwy iaith.
 - trefnu ymgyrchoedd Teithiau Awdur – gan gydweithio ag awduron, cyhoeddwyr, llyfrwerthwyr, ysgolion a llyfrgelloedd ledled Cymru.
 - sicrhau sylw i gyhoeddiadau, prosiectau neu newyddion sy'n berthnasol i faes llenyddiaeth plant a phobl ifanc yng Nghymru ar gyfrifon cyfryngau cymdeithasol @LlyfrDaFabBooks.
 - cydweithio â Llenyddiaeth Cymru i hyrwyddo cynllun Bardd Plant Cymru.
- Cydlynu prosiectau mewn perthynas â blynyddoedd thematig Llywodraeth Cymru – Blwyddyn Darganfod (2019) – mewn partneriaeth â Thrafnidiaeth Cymru.
- Cynnal rhaglen o weithgareddau hybu darllen mewn perthynas â Rhaglen Llythrennedd Genedlaethol Llywodraeth Cymru. Bydd hyn yn cynnwys:
 - cydlynu gweithgarwch Diwrnod y Llyfr 2019.
 - cefnogi cynllun Sialens Ddarllen yr Haf mewn perthynas ag ysgolion a llyfrgelloedd, gan roi pwyslais ar dargedu a chyrraedd disgyblion o fewn ardaloedd difreintiedig ar draws Cymru.
 - Parhau â'r gyfres Stori Sydyn/Quick Reads ar gyfer pobl ifanc ac oedolion i dargedu darllenwyr anfoddog, boed yn blant neu'n oedolion.

- Parhau i weithredu'r Strategaeth Tlodi Plant, gan bwysleisio pwysigrwydd llythrennedd a darllen fel sgil hanfodol ac arf pwerus i fynd i'r afael ag effeithiau tlodi ymysg teuluoedd, plant a phobl ifanc.
- Cryfhau'r berthynas rhyngom ni a'r consortia rhanbarthol ac Adrannau Addysg Llywodraeth Cymru, gan greu adnoddau hyrwyddo i gefnogi ymgyrchoedd penodol (e.e. Siarter Iaith, Cymraeg Campus). Cefnogi'r gwaith o ddatblygu adnoddau ar gyfer y cwricwlwm newydd.
- Cydweithio â phartneriaid megis The Reading Agency, BookTrust Cymru a chydlynwyr World Book Day UK, gan sicrhau dimensiwn Cymreig i'r cynlluniau a'r gweithgareddau.
- Cydweithio â'r Adran Grantiau i weithredu argymhellion Adroddiad Dr Siwan Rosser – *Arolwg Llyfrau Plant a Phobl Ifanc: Adroddiad Terfynol* (2017) – gan gydweithio â phartneriaid megis yr Urdd a S4C i sbarduno syniadau, codi proffil llenyddiaeth i blant, a datblygu ffyrdd o rannu gwybodaeth am lyfrau ymhlith athrawon, darpar athrawon a rhieni.

5 GWASANAETHAU GOLYGU A DYLUNIO

- Cynnig gwasanaeth dylunio o'r safon uchaf i'r gweisg, a chydweithio â'r gweisg bychain i wella diwyg eu cyhoeddiadau.
- Cynnig gwasanaeth golygu copi a phrawfddarllen i'r gweisg, a chynnig cyngor ac arweiniad i'r golygyddion creadigol sy'n gweithio yn y tai cyhoeddi.
- Parhau i gynnis gwasanaeth golygu mewnol i holl adrannau'r Cyngor.
- Comisiynu 170 o adolygiadau o lyfrau Cymraeg a Saesneg ar gyfer gwefan gwales.com.

6 TECHNOLEG GWYBODAETH A CHYFATHREBU

- Uwchraddio gwefan y Cyngor er mwyn cael golwg modern a gwefan sydd yn hawdd ei defnyddio.
- Ymgorffori'r logo newydd lle bo modd ar draws y llwyfannau cwsmeriaid a'r llwyfannau cyhoeddus.
- Paratoi achos busnes cryf am system newydd, gan geisio dod o hyd i ddatrysiaid i rai o'r problemau cyfredol.
- Datblygu system SharePoint fel modd o rannu gwybodaeth yn fewnol a gyda phwyllgorau, er mwyn arbed argraffu, postio a rhannu gwybodaeth yn rheolaidd.
- Sicrhau bod staff yn defnyddio ffyrdd effeithiol o gadw gwybodaeth electronig sydd yn hawdd i'w rhannu a'i haddasu, gan leihau dyblygu prosesau.
- Blaenoriaethu gwaith sydd yn cryfhau gallu'r Cyngor i ddelio ag ymosodiad seiber, gan anelu at gyrraedd gofynion Cyber Essential Plus erbyn 2021.

- Diweddaru caledwedd a rhwydweithiau'r ddau leoliad er mwyn cyflymu prosesu a lleihau'r gwaith diweddaru pan ddaw'r system newydd.
- Cynnal o leiaf 6 chyfarfod o'r Tîm Technoleg mewnol.
- Darparu hyfforddiant priodol i staff i sicrhau eu bod yn gwneud y defnydd mwyaf effeithiol o'r dechnoleg.

7 Y GANOLFAN DDOSBARTHU

- Datblygu enw sy'n cyd-fynd â natur fasnachol y gwaith a datblygu brand o dan y logo corfforaethol newydd a chreu gwefan ar wahân yn amlinellu'r gweithgareddau, y gwasanaethau a gynigir yn ogystal â'r telerau ac amodau.
- Ehangu'r defnydd o EDI (ymgyfnewid data electronig) i hwyluso cyfathrebu electronig â llyfrwerthwyr a chyfanwerthwyr.
- Parhau i feincnodi gwasanaethau'r Ganolfan yn fisol ac adrodd arnynt i'r Prif Swyddogion.
- Asesu manteision creu system bacio sy'n fodern ac yn addas ar gyfer y gwasanaeth dosbarthu.
- Cynnal arolwg o wasanaeth a chostau gwahanol gwmnïau dosbarthu i sicrhau gwerth am arian.
- Parhau i ddadansoddi ac arolygu costau rhedeg y Ganolfan, gan sicrhau bod gwasanaeth o'r safon uchaf yn cael ei gynnal i'r cyhoeddwyr a'r llyfrwerthwyr.

8 CODI INCWM

- Paratoi Strategaeth Codi Arian sydd yn ffocysu ar y math o brosiectau y bydd y Cyngor yn ymgymryd â nhw, a pha adnoddau sydd ar gael i weithredu'r strategaeth yma.
- Datblygu'r adnoddau codi arian gan gynnwys y gronfa ddata, ymchwil dichonolrwydd a deunyddiau marchnata.
- Datblygu proffil y Cyngor ymysg cyrff dosbarthu arian drwy gyfarfodydd a rhwydweithio.
- Datblygu cyfleoedd newydd i recriwtio cefnogwyr a noddwyr corfforaethol.
- Gweithredu rhaglen o geisiadau grant cymeradwy.

9 CYLLID

- Paratoi cyllideb tymor canolig dros gyfnod y strategaeth newydd i sicrhau defnydd effeithiol ac effeithlon o adnoddau wrth gyflawni'r strategaeth.
- Paratoi cyfrifon statudol blynyddol ar gyfer 2018/19 erbyn y dyddiadau cau y cytunwyd arnynt a derbyn adroddiad archwiliad glân.

- Adolygu'r Cynllun Ymestyn a'r cymorth i siopau annibynnol i sicrhau bod cefnogaeth, a symleiddio'r broses o weinyddu taliadau.
- Adolygu'r cynllun tocynnau llyfrau gan weld a oes cyfleoedd i ddatblygu tocynnau llyfrau electronig.
- Datblygu polisi i ryddhau credydwyr hir-dymor tocynnau llyfrau fel ffynhonnell incwm tuag at waith strategol y Cyngor.
- Sicrhau bod unrhyw newidiadau i'r cynllun pensiwn yn fforddiadwy i'r Cyngor ar gyfer y dyfodol.
- Asesu lefel costau gweinyddol y Cyngor o ran dosbarthu grantiau a'i gymharu â chyrff eraill o fewn y sector.
- Sicrhau bod y Cynllun Gweithredol yn ein helpu i gyflawni polisiâu Llywodraeth Cymru, gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

10 EIDDO AC ADNODDAU

- Cynnal adolygiad o adeiladau'r Cyngor i nodi ble mae angen buddsoddiad pellach.

11 DATBLYGU STAFF

- Parhau i godi safon arweinyddiaeth a rheolaeth y Cyngor, gan ddilyn yr arferion gorau o fewn y sector cyhoeddus yng Nghymru.
- Mewn ymateb i'r drefn gloriannu flynyddol, bydd y Cyngor yn parhau i adnabod cyfleoedd i hyfforddi a datblygu'r staff i'w helpu i ennill sgiliau hyblyg a throsglwyddadwy a fydd yn eu galluogi i ymateb i unrhyw gyfleoedd newydd.

12 GWEINYDDIAETH

- Parhau i archifo cofnodion cyfarfodydd y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor drwy ddulliau electronig, gan sicrhau mynediad rhydd i'r cyhoedd.
- Archifo gwefannau'r Cyngor mewn cydweithrediad â'r Llyfrgell Genedlaethol.

13 LLYWODRAETHIANT

- Edrych yn ofalus ar y strwythur rheoli presennol, sef Pwyllgor Gwaith a Chyngor, i sicrhau ei fod yn addas ar gyfer corff sy'n gallu ymateb yn gyflym i gyfleoedd newydd a heriau busnes.
- Annog trafodaeth bellach ar faes cyhoeddi academiaidd yng Nghymru, gan wyntyllu strwythurau ariannu ynghyd â chyfrifoldebau amrywiol bartneriaid i gynnal a datblygu'r maes (e.e. sefyllfa Gwasg Prifysgol Cymru).

9 Pa adnoddau fydd ar gael

Dangosir isod y symiau a ddyrannwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2019/20.

	2019/20
Grant Craidd	£
Tuag at Adrannau Arbenigol	753,993
Costau Cyffredinol a Chostau Rhedeg	346,907
	<hr/> 1,100,900
 Grant Cyfalaf	 30,000
 Grantiau i'w Dosbarthu	
Grantiau Cyhoeddi	2,548,100
	<hr/> 3,679,000 <hr/>

Mae'r tudalennau sy'n dilyn yn cynnwys amcangyfrifon manwl ar gyfer 2019/20.

Mae cyllid prosiect hefyd ar gael yn 2019/20 trwy Adran Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru:

Cynlluniau Hyrwyddo Darllen	£140,000
-----------------------------	----------

Y mae modd cyflawni popeth sydd yn y Cynllun hwn, a hynny'n unol â dyraniad ariannol Llywodraeth Cymru ar gyfer 2019/20.

10 Targedau Allweddol

	2019/20 Targed	Targed	Targed	Targed	Targed
Targedau fesul chwarter		Chwarter 1	Chwarter 2	Chwarter 3	Chwarter 4
Llawysgrifau – Adran Olygyddol	170	44	44	40	42
Teitlau – Adran Ddylunio	110	30	30	25	25
Y Ganolfan Ddosbarthu	£4.05m gros / £2.7m net	£830,250 gros £553,500 net	£1,012,500 gros £675,000 net	£1,275,750 gros £850,500 net	£931,500 gros £621,000 net
Hybu'r defnydd o gwales. Targedau ar gyfer gwerthiant ar-lein i siopau a gwerthiant i gwsmeriaid unigol	Siopau: £2,981,420 Unigolion: £60,000 Defnyddwyr gwales: (-30%) 15,000	Siopau: £596,284 Unigolion: £14,000 Defnyddwyr gwales: 12,000	Siopau: £715,541 Unigolion: £14,000 Defnyddwyr gwales: 13,000	Siopau: £1,132,940 Unigolion: £23,000 Defnyddwyr gwales: 14,000	Siopau: £536,655 Unigolion: £9,000 Defnyddwyr gwales: 15,000
Cynllun Ymestyn	Achlysuron: 350 Gwerthiant: £150k	60 £25,000	80 £40,000	130 £55,000	80 £30,000
Targedau fesul tymor ysgol		Tymor 1	Tymor 2	Tymor 3	
Cynllun Ysgolion	Nifer ymweliadau: 500 Gwerth archebion cynradd/uwchradd: £400,000	Ymweliadau: 150 Gwerth archebion cynradd/uwchradd: £140,000	Ymweliadau: 200 Gwerth archebion cynradd/uwchradd: £150,000	Ymweliadau: 150 Gwerth archebion cynradd/uwchradd: £110,000	
Targedau blynyddol					
Lefel dyledwyr y Ganolfan	Dim mwy na 2%				

	2019/20 Targed
Grantiau Cyhoeddi (Cymraeg)	
<u>Llyfrau</u>	
Nifer y teitlau a gyhoeddir	215
Nifer y teitlau Cynllun A (Awduron) a gyhoeddir	20
Nifer y teitlau Cynllun A (Deunydd Gweledol) a gyhoeddir	12
Cyfartaledd gwerthiant	1,000 ar ôl 18 mis (ar gyfer llyfrau newydd y cyhoeddwy rhaglen a gyhoeddwyd yn 2017/18)
Nifer y swyddi golygyddol a gefnogir yn y tai cyhoeddi	10
<u>Cylchgronau</u>	
Cyfanswm y cylchgronau a gyhoeddir	15
Cyfartaledd gwerthiant cylchgronau	2,850 – Hamdden 2,220 – Newyddiaduraeth 1,650 – Plant 600 – Llenyddol a Diwylliannol
Cyhoeddi rheolaidd yn unol â'r amserlen	98%

	2019/20 Targed
Grantiau Cyhoeddi (Saesneg)	
<u>Llyfrau</u>	
Nifer y teitlau Grant Llenyddiaeth a gyhoeddir	75
Nifer y teitlau blaendal awdur a gyhoeddir	15 (i'w cyhoeddi) (+ 10 wedi'u comisiynu)
Cyfartaledd gwerthiant teitlau blaendal awdur	2,500
Grantiau Marchnata	20
Cyfartaledd gwerthiant teitlau grant marchnata	2,500
<u>Cylchgronau</u>	
Nifer y cylchgronau diwylliannol (neu atodiadau) a gyhoeddir	5
Isafswm gwerthiant cylchgronau diwylliannol (print a digidol)	1,000 – cylchgronau cyffredinol 500 – cylchgronau llenyddol aml-ffocws 400 – cylchgronau llenyddol ffocws unigol
Cyhoeddi rheolaidd yn unol â'r amserlen	95%

CYLLIDEB 2019/20

INCWM	£
Llywodraeth Cymru	
Costau Uniongyrchol Adrannau Arbenigol	753,993
Costau Cyffredinol a Chostau Rhedeg	346,907
Grant Cyfalaf	30,000
Grantiau i'w dosbarthu	
Grantiau Cyhoeddi	2,548,100
Ffynonellau eraill o incwm i brosiectau:	
Llywodraeth Cymru: Adran Addysg a Sgiliau	
Cynlluniau Hyrwyddo Darllen	140,000
Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd	15,000
The Reading Agency: Cynllun Darllen yn Well	190,000
Incwm yr Adrannau	178,000
Y Ganolfan Ddosbarthu	2,677,632
CYFANSWM INCWM	6,879,632
GWARIANT	
Adrannau Arbenigol – Costau Uniongyrchol	917,993
Gwariant Prosiectau	350,000
Gwasanaethau Canolog a Chostau Llywodraethiant	355,907
Costau Cyfalaf	30,000
Grantiau i'w dosbarthu	
Grantiau Cyhoeddi	2,548,100
Y Ganolfan Ddosbarthu	2,677,632
CYFANSWM GWARIANT	6,879,632

DADANSODDIAD O'R COSTAU 2019/20**GWARIANT**

	CYFLOGAU	COSTAU ERAILL	INCWM	NET	CYFANSWM
Adrannau Arbenigol Costau Uniongyrchol					
Adran Olygyddol	93,537	12,100	20,000	(7,900)	85,637
Adran Ddylunio	91,090	8,000	21,000	(13,000)	78,090
Adran Gwerthu a Gwybodaeth	359,412	88,200	26,000	62,200	421,612
Adran Llyfrau Plant a Hyrwyddo Darllen	74,064	28,400	10,000	18,400	92,464
Adran Gyfathrebu a Marchnata	43,540	119,650	87,000	32,650	76,190
Cyfanswm Costau Uniongyrchol Adrannau Arbenigol	661,643	256,350	164,000	92,350	<u>753,993</u>
Gwasanaethau Atodol a Chostau Cyffredinol	197,662	158,245	9,000	149,245	346,907
Cyfanswm Costau Rhedeg	859,305	414,595	173,000	241,595	<u>1,100,900</u>
Costau Prosiectau					
Cynlluniau Hyrwyddo Darllen	26,021	133,979	160,000	(26,021)	
Cynllun Darllen yn Well	49,032	140,968	190,000	(49,032)	
Cyfanswm Costau Prosiectau	75,053	274,947	350,000	(75,053)	
CYFANSWM COSTAU	934,358	689,542	523,000	166,542	<u>1,100,900</u>
Grant Cyfalaf					<u>30,000</u>
Grantiau i'w dosbarthu					
Grantiau Cyhoeddi					<u>2,548,100</u>

GRANTIAU CYHOEDDI 2019/20**Grantiau i'w Dosbarthu 2019/20**

£
2,548,100

Deunydd Cymraeg

	£
Cyhoeddwyr Rhaglen	395,710
Grantiau Cyhoeddi Unigol	60,000
Taliadau Perfformiad ayb	10,000
Cefnogi Swyddi a Hyfforddiant	218,364
Taliadau Awduron a Deunydd Gweledol	344,650
Marchnata	36,500
Llyfrwerthwyr	24,797
Deunydd Electronig	1,250
Gemau	0
Cylchgronau	380,500
Cymorth i'r Wasg Gymraeg	200,000
Dysgwyr	0
Gweledigaeth Adroddiad Siwan Rosser	5,000
Ymchwil i'r Farchnad	0
Cyfanswm Grantiau Cymraeg	<u>1,676,771</u>

Deunydd Saesneg

	£
Cyfnodolion Diwylliannol	180,000
Cyhoeddwyr Refeniw	237,102
Llyfrau Llenyddol Unigol	60,000
Comisiwn Llenyddol	0
Cylchgronau Bach	4,500
Hyfforddiant	5,000
Blaendaliadau Awduron	54,000
Cefnogi Swyddi	88,550
Marchnata	* 45,177
Clasuron	10,000
Publishers Association	3,000
Cyfanswm Grantiau Saesneg	<u>687,329</u>

Gweinyddu

184,000

Cyfanswm Grantiau

2,548,100

* Grant Marchnata	£45,177
Prif Grant Llyfrau	£36,177
Grantiau Bach	£9,000
Grant Marchnata Refeniw	0
Hyrwyddwyr	0